

Fra Mexico til Sør-Fron - overraskelse i kulturlandskapet

v/ Stig Grytting, Sygard Grytting

«Skulpturstopp»

Initiativtakere:	Sparebankstiftelsen DNB NOR & Lillehammer Kunstmuseum
Bakgrunn:	ønske om å øke kunnskap og bevissthet om kunst
Mål:	flere kunstverk av høy kvalitet på Østlandet - få kunst ut til «folket»
Prinsipp:	internasjonale toppkunstnere inviteres og gis full kunstnerisk frihet til å velge utforming og plassering i den kommunen som er valgt
Hvor:	Oslo til Dovre
Omfang:	16-18 kommuner
Eier:	Kommunene

Gavetildelinger:

Stiftelsen gir noe av overskuddet til allmennyttige formål. Kunst & kultur er ett av fire utpekte formål. Det skal appellere til **undring, refleksjon og engasjement hos barn, ungdom og unge voksne**

4 kunstverk
på plass
i 2010–11

&

3 til
vil komme i
2012-13

(bilder lånt fra hjemme-
siden til
sparebankstiftelsen)

Vågå. Dan Graham (USA)

Gran. Rachel Whiteread (Storbritannia)

Sør-Fron. Gitte Dæhlin (Norge)

Lillehammer. Antony Gormley (Storbritannia)

«Solsida» i Sør-Fron.

Ett av seks kulturlandskap i Oppland av «nasjonal verdi»

Mange gardsanlegg i S-Fron er spesialområde vern i kommunedelplanen

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Sygaard
Grytting

Gitte Dehlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Sygd Grytting - Inntunet på m/freda middelalderloft

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokke»
på Sygd Grytting, Sør-Fron

Sygd Grytting – Inntunet

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygd Grytting, Sør-Fron

Sygd Grytting - 700-årig losjitradisjon:
middelalderherberge (< 1349), skysstasjon (1853),
pensjonat (1917), gardshotell (1994)

Rundreise mellom
historiske hotell

Selskaper

Pilegrims-herberge

Møte- & representasjoner

GITTE DÆHLIN, NORGE (f. 1956)

Flokk, 2011

Gitte Dæhlin (f. 1956) er utdannet billedhugger ved Vestlandske kunstakademi, og siden slutten av 70-tallet har hun vært bosatt i Mexico bare avbrutt av reiser og kortere opphold i Norge. Dæhlin er særlig kjent for sine uttrykksfulle skulpturer inspirert av urbefolkningers livsvilkår og kunst. Særlig har hun vært opptatt av den indianske urbefolkningen i området Chiapas sørøst i Mexico nær grensen til Guatemala, hvor hun også bor. Siden hennes første separatutstilling hos Galleri Dobloug i 1980 har hun deltatt på en rekke utstillinger i inn- og utland. Dæhlin har konsekvent arbeidet med et bredt spekter av organiske naturmaterialer som blant annet skinn, lerret, keramikk, kokte palmeblader, tre osv. Verket *Flokk* består av 21 høyreiste, smale bronsefigurer. De enkelte figurene og ansiktene ligner hverandre, men er likevel individualiserte og unike. Dette er første gangen Dæhlin benytter seg av det tradisjonelle bronsematerialet i sine skulpturer.

KUNST I SENTRUM

Gitte Dæhlins kunstverk er den tredje skulpturen som er ferdigstilt i prosjektet *Kunst i sentrum*, initiert av Sparebankstiftelsen DnB NOR og Lillehammer Kunstmuseum. Bak prosjektet ligger et ønske om å bidra til økt bevissthet og kunnskap om kunst.

Høsten 2008 startet Sparebankstiftelsen DnB NOR arbeidet med et skulpturprosjekt i Oppland: Tre kommuner fikk tilbudet og takket ja til å få en skulptur i gave. Kunstnerne Dan Graham, USA, Rachel Whiteread, Storbritannia, og Gitte Dæhlin, Norge (bosatt i Mexico) ble invitert til å lage arbeider til henholdsvis Vågå, Gran og Sør-Fron.

Gitte Dæhlins skulptur sto ferdig og ble offisielt markert i Sør-Fron 19. september 2011. Rachel Whitereads skulptur i Gran, og Dan Grahams paviljong i Vågå, ble avduket høsten 2010.

Sparebankstiftelsen DnB NOR ønsker å videreføre *Kunst i sentrum*, og vil derved bidra til at vi får flere skulpturer av høy internasjonal kvalitet på østlandet.

Lenker:

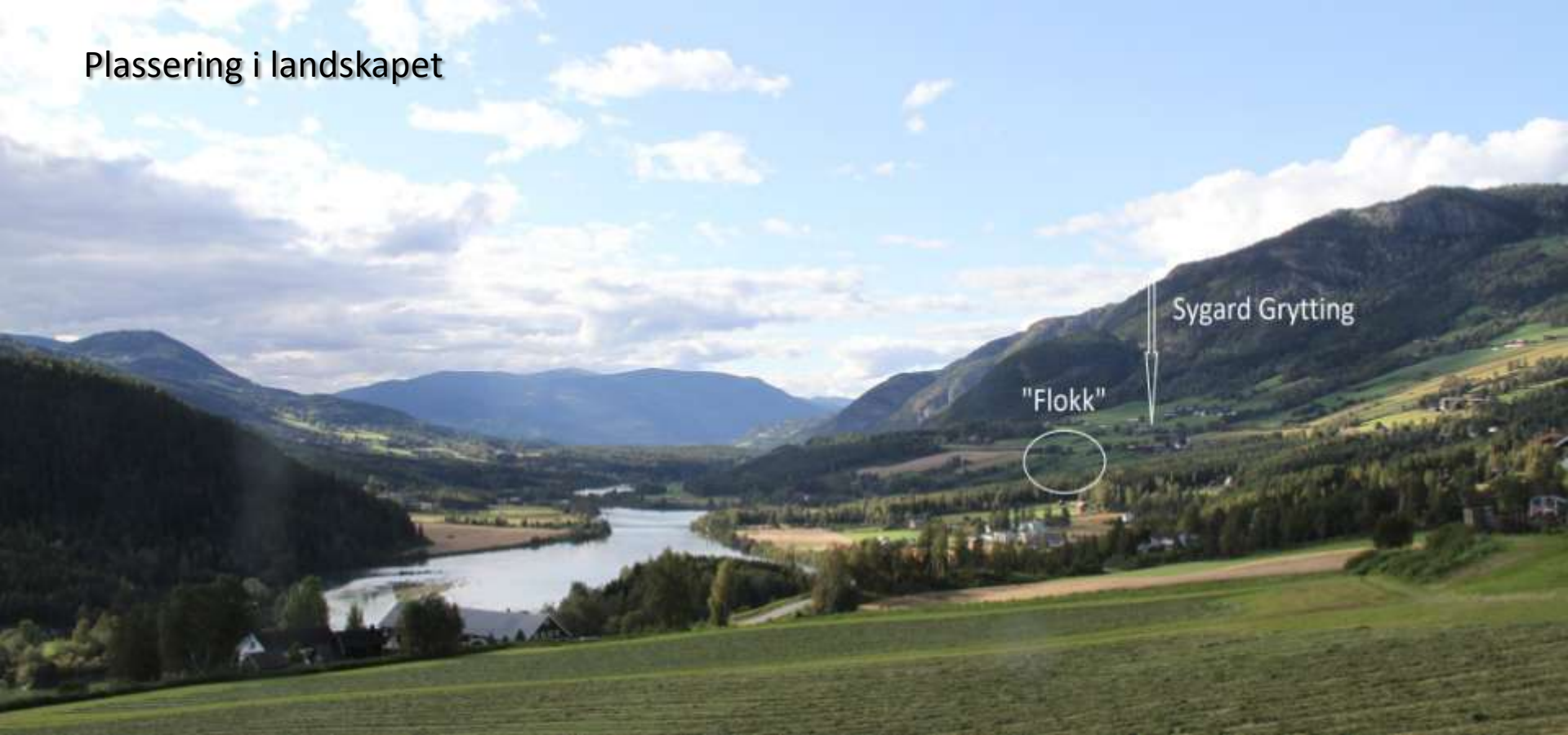
Intervju i mexicanere:

<http://vimeo.com/31653371>

På plass Sygard Grytting i Sør-Fron:

<http://vimeo.com/31641365>

Plassering i landskapet

Ønske: Fint jorde, tilgjengelig, ikke i konflikt med næringsinteresser

Gitte Dæhlin:

«Kunst som vises på en ukonvensjonell måte og på overraskende steder, gjør at man ikke bare ser kunsten med nye øyne, men også ser omgivelsene med et nytt blikk»

Tittel:

"Elektronisk manifestasjon av kunstbedrageri på norske jorder"

Foto: Anna Sigmond Gudmundsdottir

Marie S. Botliarud
På norske jorder ←
Fotografi, speireffekt
Ringlisma om pris: 07570758

Gitte Dæhlin:

På befaring i området i 2010, kom hun over noen vandrestaver spikket med et hode til håndtak og registrerte slektskapet med de langstrakte skikkelsene hun lager

«Vandrestaven kan godt brukes som metafor: noe man støtter seg til underveis, i bevegelse, i prosess fra noe til noe annet» sier Dæhlin.

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Tolkning «Flokk»:

Mens skulpturene var utstilt i Mexico var navnet:

«Respiro en la Tierra», ikke så lett å oversatte og få samme mening:

Pustepause på jorden,

~ = et pust i bakken,

så det norske navnet ble «Flokk».

Gitte sier i GD intervju om navnet:

Jeg vil gjerne at de lager en historie, men ikke en ferdig historie. De bor på dette jordet og er mange. Jeg ville lage en flokk. Det handler om å bevege seg i flokk, være en flokk, eller være en av flokken.

Gitte sier ved avdukinga:

De har ikke fortalt hvem de er, men kvisket at de har tenkt å bli der.

Hun ønsker at den besøkende skal lage «sin egen historie».

Mottakelse/ Respons

Forhåndsømming: Facebook-kommentarer utefra bilder fra Mexico:

Kjempestygt, hvor er ufoen, stygge som juling, jesus., my rart n skal bruke peng på, forsøpling, uff tyte me, ja hvor er ufoen, no så jevlig, lurer på om kunstnaren har sett spelefilmen Avatar, tykkjer dei ser ut som aliens/romvesen. (Avatar - verdenspremiere 18.des. 2009 og da var Gitte godt i gang)

Publikumsrespons ved avdukinga:

GD journalistens spørsmål til publikum: Syns døm va fine e:), Meget fint påfunn, Flotte å se på, En interessant og spennende kontrast til vårt vakre kulturlandskap, Jeg synes det var tøft.

Fagfolket er begeistret:

Keramiker og professor Torbjørn Kvasbø, Venabygd; «Eg får frysningar i ryggen. Dette er etterlengta kunst i Gudbrandsdalen der det er mangel på kunst av skikkeleg kvalitet. Gjev rom for refleksjon og nye tankar. Dei passar perfekt inn og eg tykkjer dei illustrerer dei fyrste dølane som kom til Sør-Fron. Dei har stoppa opp og står og speidar rundt, akkurat slik som dei fyrste gudbrandsdølane som kom hit. Håper det kan auke kunstmiljøet i G.dalen. Ikkje overraska over at det kjem reaksjonar. Det gjer det alltid. Men kunstverket står skjerma til, så ein vel sjølv om ein skal gå og sjå det eller ikkje». Sitat GD.

Kunstnar og formingslærer Kjell Skriubakken, Harpefoss, Sør-Fron: «det største som har skjedd i bygda».

Generelt om samtidskunst:

Direktør Svein Olav Hoff ved Lillehammer Kunstmuseum sier: «Erfaringene viser at **abstrakt kunst er blitt godt mottatt. Hylekoret fra det såkalte folkedypet om at dette ikke blir forstått, har uteblitt.** Det er godt å registrere at det ikke alltid er det som er lettest å forstå, som blir husket og gir varige inntrykk».

Vår motivasjon

- 1) Generere mer besøk:
 - a) Supplere den «gode opplevelsen» for eksisterende gjestegrupper
 - b) Trekke nye gjestesegment; tema «Art & Food», «Art & Architecture»
- 2) Styrke planlagt kulturstig
- 3) Sette igjen noe «varig» også fra vår samtid
(bronse, glass, syrefast stål varer «evig»)
- 4) Stille opp for bygda

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Motforestillinger

Ulemper med å slippe folk & kjæledyr inn på innmark?

- Trakke ned avlinga og uroe beitedyr
- Gjenglemte grunder og beitedyr på rømmen & ut i trafikken
- Løse hunder som jager husdyr
- Smitte fra hunde-ekskrimerer til sau
- Båndlegging av område – økt krav til landskapspleie/ryddighet (plassering rundballer, maskiner, bygninger osv)

Tiltak:

Minst mulig formaninger og forbudsskilt:
Lede trafikken med gjerder, mur, vegvisere, grunder (sluse) og skilte på en vennlig og forståelig måte:
«Vennlegst vis omsyn til beitedyr og dyrkamark»

Andre opplevelseselement

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gammel høylåve & bru

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Steinplatebru langs middeladervegen/Tjodvegen

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Steinmurer (steingjerder)

Mulig å utvide kulturstigen og innlemme fornminner/arkeologi

Tilrettelegging: parkering, bru,
3 ekstra skulpturer som vegvisere

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Parkering – flytting av gjerde 3m inn på dyrkamarka

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Tilgjengelighet – 300m fra E6 og gangveg

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Kulvert med gangfelt for folk og fe – en «skulptur» fra samtida?

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Tilgjengelighets-tiltak

Miljøtiltak - ny «hafæill»

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Miljøtiltak – reparasjon mur

2009

2011

Sikringstiltak – rekkverk mm

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Justert terrenget m/ 100m3 tilkjørt jord

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Fundamentering

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

«Steds-spesifikk skulptur»:

Amerikaneren Robert Smithson (1938-1973) formulerte i 1970 ideen om "steds-spesifikk skulptur". Med det mente han at man ikke kan forstå kunstverket uten å ta hensyn til konteksten det står i. Kunstverket er ikke bare plassert et sted, men *er* det stedet.

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Skulpturer *utendørs* gir stor variasjon med skiftende:
årstid, tidspunkt på døgnet, vær og lysforhold

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»
på Sygard Grytting, Sør-Fron

2012 blir først sommersesong med kunstinstallasjonen «Flokk».

Sparebankstiftelsen arbeider med hjemmesiden www.skulpturstopp.no og med vegvesenet om skilting.

Forventer at det blir bra når flere kommuner kommer på plass og «skulpturstopp» blir et sammenhengende nettverk mellom Oslo og Dovre og merket og markedsført.

Tiden vil vise om dette blir ett «blinkskudd/stjerneskudd» for garden og bygda!

Sygard Grytting

Gitte Dæhlins skulpturer «Flokk»:
Alle foto: Amund Grytting & Stig Grytting

LENKER TIL SYGARD GRYTTHING PUBLIKASJONER www.grytting.com

Bilder:

Bildebank tenkt til ny heimeside: http://gardshotell.smugmug.com/Other/Sygard-Grytting/19472447_ShGgg4#1563051879_HKxRQz7

Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Sygard-Grytting-gardshotell-i-Gudbrandsdalen/269042811501?sk=photos>

Filmer:

Reiseliv:

Visitnorway Gudbrandsdalen: <http://www.visitnorway.com/no/Reisemal/Ostlandet/Gudbrandsdalen/?media=video&autorun=true>

NRK:

Toppen Bechs fjernsynsserie Herskkelig: diverse klipp:

starten: <http://www.youtube.com/watch?v=QrJKywiR8pg&feature=related>

reprise: <http://www.youtube.com/watch?v=FFb21Bmd2ZE&feature=related>

utklipp om middelaldertema: <http://www.youtube.com/watch?v=T5gBjR52wwE&feature=related>

Pilegrimstema:

Digital forteljning om middelalderherberget av Stigs system: <http://www.youtube.com/watch?v=G4YojVGySXs>

Norddeutscher Rundfunk: ca. 2 min om Sygard Grytting: (09:23 – 12:17)

<http://www.ndr.de/fernsehen/sendungen/nordseereport/media/nordseereport183.html>

(ikkje om Grytting men legger den ved for spesielt interesserte i pilegrimsleden: Auf Olavs Spuren - Pilgern auf dem Olavsweg nach Trondheim:

http://www.youtube.com/watch?v=RKB2lZW1jsw&feature=results_video&playnext=1&list=PLC93E8C1B69ABB4BE)

Kunstinstallasjonen Flokk:

Tila Rodrigues Past: Sygard Grytting i Sør-Fron: <http://vimeo.com/31641365>

Tila Rodrigues Past: Hacienda San Andre i Mexico m/ hest : <http://vimeo.com/22266688>

Tila Rodrigues Past: Hacienda San Andre i Mexico m/musiker: <http://vimeo.com/22323871> <http://vimeo.com/22259954>

Tila Rodrigues Past: Hacienda San Andre i Mexico montasje: <http://vimeo.com/22326466>

Tila Rodrigues Past: Hacienda San Andre i Mexico m/solnedgang: <http://vimeo.com/22256703>

Tila Rodrigues Past: Intervju av mexicanere: <http://vimeo.com/31653371>

Amund Grytting: <http://www.youtube.com/watch?v=UJ0WRkMbgww>

Amund Grytting: <http://www.youtube.com/watch?v=Au3sXBWptdg>

Amund Grytting: <http://www.youtube.com/watch?v=zHd-SQz0n7k>

Peer Gynt spelet på Gålå:

Offisiell fil: <http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=OzCGvgzJEHI>

Privat optak: <http://www.youtube.com/watch?v=UmckGlygWBM&feature=related>